

5.6- THẾ GIỚI KHÔNG CỦA AI CẢ

(*No one's world*)

Phương Tây, phần còn lại đang nổi lên, và xoay chuyển toàn cầu sắp tới

(*The West, the rising Rest, and the coming Global Turn*)

Charles A. Kupchan

Thế giới không của ai cả (No one's world) là tựa của cuốn sách do giáo sư Kupchan viết, do Oxford University Press xuất bản tháng 3-2012. Sau đây là bài giới thiệu do chính Kupchan viết trên tạp chí *Foreign Affairs*.

Thế giới đang tới đỉnh điểm của sự đổi chiều từ năm 1500 đến năm 1800, phương Tây đã vượt trước các trung tâm quyền lực khác ở châu Á và Trung Đông. Từ đó châu Âu và Hoa Kỳ đã thống trị thế giới. Nhưng ngày nay tính ưu việt của phương Tây đã dần dần suy giảm, khi Trung Quốc, Ấn Độ, Brazil và các đại cường mới khác đang nổi lên. Mặc dù hầu hết các nhà chiến lược công nhận là sự thống trị của phương Tây đang mờ dần, nhưng họ tin rằng những tư tưởng cơ bản của nó – dân chủ, tư bản chủ nghĩa, dân tộc chủ nghĩa truyền thống – vẫn tiếp tục lan tỏa, bảo đảm là trật tự do phương Tây thiết lập sẽ sống lâu hơn tính ưu việt của phương Tây.

Trong sách *Thế giới không của ai cả*, Charles A. Kupchan đã mạnh bạo thách thức quan điểm này. Ông lý luận là thế giới đang đi về một đa dạng chính trị và ý thức hệ. Các cường quốc đang nổi lên không bao giờ chấp nhận sự lãnh đạo của phương Tây cũng như không hội tụ về cách sống của phương Tây. Sự vươn lên của phương Tây là sản phẩm của những hoàn cảnh xã hội, kinh tế chỉ có ở châu Âu và Hoa Kỳ. Bây giờ các khu vực khác đang nổi lên, họ có con đường riêng để hiện đại hóa đất nước (1), và có quan niệm riêng của họ về trật tự trong nước và quốc tế.

Kupchan nghĩ là trật tự do phương Tây tạo ra sẽ không bị thay thế bởi những đại cường và mô hình mới chính trị thống soái thế giới. Thế kỷ 21 không còn thuộc về Mỹ, Trung Quốc, châu Á hay bất cứ ai khác. Nó là một thế giới không của riêng ai. Lần đầu tiên trong lịch sử, thế giới sẽ phải phụ thuộc lẫn nhau, nhưng không có một trung tâm quyền lực hay một sen đầm quốc tế.

Không những chỉ giản đơn chẩn đoán những gì sẽ xảy ra trong tương lai, Kupchan đã đưa ra một chiến lược chi tiết cho một cuộc mặc cả giữa phương Tây, và phần còn lại của thế giới (2) đang nổi lên.

(1) Đổi mới nhưng không Tây phương hóa.

(2) Phần còn lại của thế giới (ngoài Tây phương) : Các học giả phương Tây thường chia thế giới làm hai phần : Phương Tây và các quốc gia ngoài phương Tây.